

Landbolove.

Af Justitsraad *H. Wulff*.

(De i dette Tidsskrift tidligere meddelte Uddrag af saadanne Love og ministerielle Bekendtgørelser, der kunne have Interesse for Landbruget, fortsættes herved for Aaret 1902.)

Love i 1902.

---

1. Forandring af Valgsted.

Ved Lov af 3. Februar 1902 er Valgstedet for Svendborg Amts 5. Folkethingsvalgkreds forandret fra Sønder Broby til Højrup i Hillerslev Sogn.

2. Aandssvageanstalterne.

Ved Lov af 21. Februar 1902 ordnes Statens Forhold til Aandssvageanstalterne Gl. Bakkehus, Ebberødgaard og Breining. Staten yder et Laan paa 120,000 Kroner til Erhvervelse af Filialerne »Karens Minde« ved Valby og »Lillemosegaard« ved Lyngby samt garanterer et Laan paa 1 Mill. Kr. i Anstalterne. Saavel Gl. Bakkehus og Ebberødgaard som Breining ere selvejende Anstalter, der styres under Ministeriets Kontrol. I Henseende til Beskatningsforhold betragtes de som Sindsygeanstalter, tilhørende Staten. Aandssvage fra Jylland har fortrinsvis Adgang til Anstalten i Breining, fra Øerne fortrinsvis til Bakkehus og Ebberødgaard. Det aarlige Bidrag til Anstalterne for uformuende Aandssvage fast-

sættes af Ministeriet, dog ikke ud over 600 Kr. for hver, og saaledes at Betalingen for de allerede optagne forbliver uforandret. Indtil Halvdelen af den samlede Betaling for uformuende Aandssvage, beregnet efter det til enhver Tid normerede Pladsantal, kan tilstaaes Anstalterne som Statsbidrag til Dækning af den halve Udgift for hver enkelt Aandssvag. Loven af 1. Marts 1895 om Ordning af Aandssvageanstalterne som en selvejende Institution, ophæves.

3. Forhøjelse af Prioritetslaan.

Ved Lov af 21. Marts 1902 bestemmes, at den for Kreditforeningslaan i mindre Ejendomme paa Landet hidtil normerede Grænse af 6000 Kr. Taxationsværdi forandres til, at hvis saadanne Ejendomme ved Forbedringer faar en højere Taxationsværdi end 6000 Kr., kan der ydes Laan indtil 3000 Kr., naar det iøvrigt er den samme Ejendom, som atter pantsættes, og med Hensyn til jordløse Huse kan der fremtidig ydes Laan af indtil Halvdelen af Taxationsværdien.

4. Umyndiges Midler.

Ifølge Lov af 4. April 1902 kan Indenrigsministeren indrømme Kreditforeningen af Grundejere i København og Omegn den Begunstigelse, at Umyndiges og offentlige Stiftelsers Midler kan anbringes i de af Foreningen udstedte Gældsfor skrivinger.

5. Kreditforenings-Indskud.

Ved Lov af 4. April 1902 nedsættes det hidtidige Indskud ved Laan i Kreditforeningen af Købstadgrundejere i Nørrejylland og i Kreditforeningen af Grundejere paa Landet i Jylland for fremtidige Seriers eller Afdelingers Vedkommende fra 5 til $2\frac{1}{2}$ pCt. af Laanets Beløb.

6. Husdyrloven.

Loven af 23. Maj 1902 (Nr. 85) handler om Foranstaltninger til Husdyravlens og Husdyrbrugets Fremme.

Af denne omfangsrige Lov gengives nedenfor Hovedbestemmelserne med Bibeholdelse af den i Loven fastslaaede Inddeling.

Præmiering ved Skuer.

Landboforeningernes Dyrskuer kan faa et Statstilskud lig med det Beløb, Foreningerne selv anvender til Præmiering af Avlsdyr samt yderligere 10 pCt. for de Landboforeninger, der afholde det aarlige Skue i Forening.

Fællesforeningernes Dyrskuer kan faa et Statstilskud af det dobbelte af, hvad vedkommende Fællesforening selv udreder til Præmiering ved disse Skuer.

Fjerkræ- og Biavlsskuer, der omfatter hele Landet eller dog større Dele deraf (henholdsvis mindst 1000 og 600 hidragydende Medlemmer), kan faa et Tilskud lig med det Beløb, som vedkommende Forening selv anvender til Præmiering ved disse Skuer.

Statsskuer for Hingste i og over 4 Aars Alderen kan faa et Tilskud af 75,000 Kr. og Statsskuer for Tyre over 3 Aars Alderen et lignende Beløb.

Avlsforeninger.

Hesteavlsforeninger kan faa Tilskud af indtil Halvdelen af den for Hingsten givne Købesum, dog ikke over 4000 Kr., der fordeles paa 5 Aar med $\frac{1}{10}$ af Købesummen aarlig. Kvægavlsforeninger kan faa 150 Kr. for hver Foreningerne tilhørende Tyr, og der kan endvidere til saadanne, der have særlige Betingelser for Udvikling af gode Kvægstammer, fordeles indtil 20,000 Kr. med fra 50 Kr. til 100 Kr. til hver Forening. Svineavlsforeninger kan faa 50 Kr. for hver Foreningerne tilhørende Orne.

Andre Foranstaltninger vedrørende Husdyravl og Husdyrbrug.

Kontrollforeninger kan faa indtil 250 Kr. til hver Forening, dog ikke ud over ialt 120,000 Kr. Til Afholdelse af Konkurrencer mellem hele Kvæghold kan ydes indtil 25,000 Kr., til Svineavlscentre indtil 45,000 Kr. Til Foranstaltninger til Fremme af Faareavl indtil 5000 Kr. Til Udgivelse af Stambøger indtil 20,000 Kr. Til Ansættelse af Foreningskonsulenter indtil $\frac{3}{5}$ af den Lønning, Foreningen yder, dog ikke over 30,000 Kr., og til andre Foranstaltninger indtil 40,000 Kr.

Endvidere afholder Statskassen Udgifterne til Dagpenge og Befordringsgodtgørelse for Formændene for Hingste- og Tyreskuekommissionerne, Dommerne ved Statsskuer og de Tilsynshavende ved Landboforeningernes Dyrskuer, samt til Udgivelsen af Statsdyrskuekommissionens Beretning.

Tilskud til Præmiering ved Skuer.

Ved Præmiering tages særligt Hensyn til Racepræg og Stamtavler. Det Dyr, der er præmieret ved et Skue, kan ikke samme Aar præmieres ved et andet Skue, dog Fællesskuer og Skuer ved Landmandsforsamlinger undtagne.

For at faa Tilskud kræves som Regel, at en Forening skal have mindst 150 Medlemmer med et aarligt Bidrag af mindst 300 Kr. Tilskudet i Kroner maa ikke overstige det firdobbelte af Tallet paa bidragydende Medlemmer.

Beløbene kan anvendes til Præmier og Holdepengge for: Hingste i 2 og 3 Aars Alderen, Hopper, Familiegrupper af Heste, Tyre fra 1—3 Aar, Køer og Kvier (enkeltvis, kun fra mindre Kvæghold), Samlinger af Kvæg paa mindst 3 Stykker, Familiegrupper af Kvæg, Svin, Faar, Geder, Fjerkræ og Biavl. Tyre under 2 Aar og Hopper under 4 Aar kan der kun tildeles Holdepengge.

De Foreninger, der ønske Statstilskud, maa inden Udgangen af Marts Maaned afgive Indberetning med fornødne Oplysninger til Landbrugsministeriet, og der maa angives det Beløb, der i det paagældende Aar skal anvendes til Præmier. Præmier maa kun gives til Dyr, der ville blive tilstede her i Landet som Avlsdyr mindst 1 Aar efter Præmieuddelingens Dato, ellers skal Præmien tilbagebetales. Reglerne for Præmieuddelingen bestemmes af Foreningerne. Der føres Protokol over alle præmiebelønnede Dyr med et udfyldt af Ministeriet foreskrevet Skema over Afstamning og Egenskaber. Udskrift af Protokollen og Præmieregnskab indsendes til Ministeriet inden Udgangen af Oktober Maaned, og Tilbagebetaling af ikke benyttet eller urettelig benyttet Statsbidrag finder derefter Sted. Alle Andragender om Statstilskud maa indgives inden Marts Maaned's Udgang.

Derefter følger en Række detaljerede Bestemmelser med Hensyn til Dyrskuerne og Præmieringerne. Hingste- og Tyrekommissionernes Formænd danne, i Forening med de ledende Statskonsulenter i Husdyravl og under Forsæde af en af Landbrugsministeren dertil udnævnt Mand, en Statsdyrskuekommission, der fører Tilsyn med Foreningernes Dyrskuer, og hvert Aar holder et Møde og udgiver en Beretning.

Tilskud til Avlsforeninger.

Tilskudene fordeles af Landbrugsministeren til de af Provinsens Fællesforening anbefalede Avlsforeninger, og disse ere med Hensyn til Statsbidragets Anvendelse underkastede Ministerens Tilsyn. Hvis en Forening standser sin Virksomhed, kan Statstilskudet helt eller delvis for det paagældende Finansaar fordres tilbagebetalt og for en saadan eventuel Tilbagebetaling hefter Bestyrelsens Medlemmer solidarisk. For Hesteavlsforeninger skulle Vedtægterne være godkendte af Ministeren. Der gives en Række nærmere Regler for Tilskudet til Hesteavlsforeninger. Til lejede Hingste kan der kun ydes Tilskud i 5 Aar og ikke over 400 Kr. aarlig. Paa Forlangende

skal Hesteavlsforeninger, der faa Statstilskud, lade Hingsten bedække indtil 10 Hopper, der blive anviste af Statskonsulenten eller en Fællesforenings Konsulent, mod sædvanlige Bedækningspenge.

Ogsaa de Kvægavlsforeninger, der ønske Statstilskud, skulle have deres Vedtægter godkendte af Ministeren. Tilskudet er 150 Kr. for hver Tyr, dog kan Statsbidraget til samtlige under en provinsiel Fællesforening hørende Kvægavlsforeninger i Forhold til disses Tyreantal fordeles fra 130 Kr. til 170 Kr. Sælges en Tyr, beholdes Statstilskudet, naar der inden 2 Maaneder anskaffes en anden Tyr, som opfylder de stillede Betingelser. Det samme gælder med Hensyn til Svineavlsforeningers Orner.

Tilskud til andre Foranstaltninger.

Som Regel skal en Kontrolforening for at faa Tilskud have mindst 8 Medlemmer med mindst 200 Køer, men Ministeren kan dispensere herfra. De Foreninger, hvis Kreaturantal og Medlemsantal svarer til flere Foreninger, og som lønne flere Kontrolassistenter, kan faa Tilskud som til flere Foreninger. Kvægavlsforeninger eller Sammenslutninger med mindst 150 Køer kan, naar de optage Kontrolering og Undersøgelse af Køernes Ydelse og Fodring, faa Tilskud som Kontrolforeninger. Vedtægterne for Kontrolforeninger skulle godkendes af Ministeren.

Konkurrencer mellem hele Kvæghold iværksættes af Provinsernes Fællesforeninger og ere toaarige. Bedømmelsen foretages af et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvoraf Ministeren vælger det ene og de paagældende Foreninger de to andre. Udgifterne til Konkurrencen udredes af Staten med $\frac{2}{3}$ og af de paagældende Foreninger og konkurrerende Medlemmer med $\frac{1}{3}$.

Anerkendelse som Svineavlscener meddeles for 1 Aar ad Gangen af dertil af Ministeriet nedsatte Bedømmelsesudvalg efter Indstilling af Landboforeningerne. Det nævnte Bedømmelsesudvalg bestaar af 3 Medlemmer,

hvoraf Formanden vælges af Ministeren, et Medlem af den paagældende Provins' Fællesforening og et Medlem af Repræsentationer for Svineslaglerierne. Valgene gælde for 3 Aar. De af Fællesforeningerne og Svineslagterierne valgte Medlemmer skulle bo i Distriktet. For Anvendelsen af Statstilskudet er Centret undergivet et af Ministeriet fastsat Tilsyn.

Statstilskudet til Foreningskonsulenter betinges af Anbefaling fra den paagældende Provins' Fællesforening og kan ogsaa ydes til Konsulenter for Fjerkræavlsforeninger. Konsulenterne have at afgive aarlig Beretning og at deltage i de af Ministeriet foranstaltede Konsulentmøder.

Paa Anbefaling af den paagældende Fællesforening kan Landbrugsministeren give Tilladelse til og bestemme Vilkaarene for, at Foreninger, der virke til Avlens Fremme, afholde frivillig, offentlig Auktion over Avlsdyr uden Auktionsdirektørens Mellekomst og uden at betale Retsafgift.

Hvor ingen Fællesforening findes, kan Ministeren overdrage de Fællesforeningerne tillagte Begunstigelser og Forretninger til en af ham valgt Landboforening i den paagældende Provins.

7. Statstilskud til Landbrugskursus.

Ved Lov af 23. Maj 1902 (Nr. 86) bevilges der 24,000 Kr. aarlig til forskellige Landbrugskursus, der fordeles saaledes:

4000 Kr. aarlig til Understøttelse til trængende Elever, der have gennemgaaet et 5—6 Maaneders Landbrugskursus paa en godkendt Landbrugsskole, og som derefter ønske Uddannelse i Husmandsbruget og Landbrugets Bieerhverv hos praktiske Landbrugere. Understøttelsen uddeles af Landbrugsministeren og gives kun til godkendte Læresteder. Den maa ikke overstige 20 Kr. om Maaneden og ikke vare mere end 6 Maaneder. Den udbetales til vedkommende Husbonde, der derfor yder Kost

og Logis og fornøden Vejledning i det eller de Fag, hvori Uddannelse søges, men han er paa den anden Side berettiget til at forlange, at Lærlingen skal deltage i alt hos ham forefaldende Arbejde.

15,000 Kr. til Understøttelse af ubemidlede Deltagere — Mænd eller Kvinder — i Landbrugskursus og Kursus i Landbrugets Bierhverv af Varighed fra 8 Dage til 1 Maaned. De Skoler, der afholde saadanne Kursus, skulle være godkendte af Landbrugsministeriet.

Fordelingen af den samlede Understøttelse mellem Fællesforeningerne foretages af Ministeriet efter Indstilling af de samvirkende danske Landboforeninger, medens den specielle Fordeling foretages af Fællesforeningerne og Bornholms landøkonomiske Forening efter Regler, der fastsættes af Landbrugsministeren.

5000 Kr. til Understøttelse af ubemidlede Deltagere — Mænd eller Kvinder — i vandrende Landbrugskursus og Husholdningskursus. Beløbet kan anvendes til Deltagere i Kursus, der enten afholdes paa Foranstaltning af de landøkonomiske Fællesforeninger og Bornholms landøkonomiske Forening eller dog anbefales af de nævnte Institutioner. Fordelingen af Understøttelsen sker paa samme Maade som for de 15,000 Kr. ovenfor. Dog kan Ministeren, baade for de 15,000 Kr.s og de 5000 Kr.s Vedkommende, ogsaa uddele Understøttelserne gennem andre end de nævnte landøkonomiske Foreninger.

8. Fæste-, Leje- og Tjenestehuse.

Loven herom er af 23. Maj 1902 (Nr. 87) og bestemmer bl. a. følgende:

For Fæste- og Lejehuse. Intet Hus paa Landet, som anvendes til Husmandsbrug, paa over 2 Skpr. Land — Byggepladsen iberegnet — og som i Tiden mellem 1. Januar 1850 og 1. Januar 1903 altid har været bortfæstet, maa nedlægges, med mindre det ligger paa Hovedgaardsjord, frigjort eller fri Jord, eller et andet Hus med

tilsvarende Jordstykke udlægges til Husmandsbrug i Stedet. I sidste Tilfælde maa Ejeren udstede en Deklaration om at opretholde Huset til Husmandsbrug, og Bedømmelsen af Husets Anvendelse i det nævnte Øjemed afgøres af Amtet med Appel til Landbrugsministeriet. Udstykkes en bortfæstet Huslod, maa det tilbageværende Areal ikke være mindre end $1\frac{1}{2}$ Td. Land boniteret Maal og ikke under 4 Tdr. Ld. g. M., dog kan Ministeren dispensere fra disse Bestemmelser. Overtrædelse af dem straffes under en offentlig Politisag med Bøder til Statskassen.

Alle Tilbygninger, Grundforbedringer osv., der have forøget Husenes Værdi og ere udførte af Brugeren efter Anmeldelse til Ejeren, kan ved Fraflytningen fordres erstattede af Ejeren ved en Synsforretning, hvis ikke mindelig Overenskomst er opnaaet. Ogsaa Overlevering af et Hus skal ske ved en Overleveringsforretning, eventuelt en Synsforretning, foretagen af 2 Mænd, hvoraf hver Part vælger en. Der vælges eventuelt en Opmand af Amtmanden, naar Synsmændene ikke kunne enes derom.

Erstatningsretten bortfalder dog for større Forbedringers Vedkommende efter 30 og for mindre efter 10 Aars Forløb. Synsforretninger skal paaankes inden 14 Dage, og der kan da finde et Oversyn Sted; hvis en af Parterne ikke vil gaa med hertil, afgøres Sagen af en af Amtmanden beskikket Mand i Forbindelse med den Klagendes Synsmand.

Der gives derefter nærmere Regler for disse Synsforretninger baade med Hensyn til Overlevering og Fratrædelse af Husene. Unnlader Ejeren at overlevere Huset ved en Synsforretning, og Brugeren i 6 Maaneder upaa-talt har havt Besiddelsen af Ejendommen, kan Brugeren ved Fratrædelsen fordre Erstatning for de Istandsættelser og Forbedringer, han paastaar at have udført, med mindre Ejeren kan bevise Urigtigheden heraf.

I Tilfælde af Brugers Død kan Arvingerne beholde Huset til 1. April det følgende Aar, med mindre en kontraktmæssig vedtagen Slutningstermin indtræder forinden. Arvingerne have samme Erstatningsret som den afdøde

Bruger. Synsmændene faa 2 Kr. for en halv Dag og 3 Kr. for en hel, samt, udover 1 Mil fra deres Bopæl, 1 Kr. pr. løbende Mil frem og tilbage. Omkostninger ved Synsforretning bæres lige af begge Parter. Skulde der blive Tvivl om hvilke Huse, der falde ind under Loven, afgøres saadanne Spørgsmaal af Amtet under Appel til Landbrugsministeriet. Med Hensyn til bestaaende Brugsforhold er Ejeren pligtig til inden 6 Maaneder efter Lovens Ikrafttræden at lade foretage den foran omskrevne Synsforretning for Overlevering, og Brugeren kan ikke fordrø Erstatning for de Forbedringer, der forud ere foretagne.

Hvad Tjenestehuse angaar, gælder det, at der skal oprettes skriftlig Kontrakt om, at Brugsretten ophører med Tjenestetiden. Ophører Tjenestetiden i Utide, tilstaas der Tyendet en Frist af 4 Uger til at ryddeligggøre Huset, naar ikke Ophøret skyldes Utroskab eller Forbrydelse. Samme Frist gives Arvinger efter Tyendet. Er der ingen Kontrakt oprettet, kan Huse paa Landet kun udlejes til Husmænd eller Inderster med Fraflytning til en 1. Maj.

Arbejderhuse ved industrielle Anlæg paa Landet kunne overlades de beskæftigede ugifte Arbejdere til Afbenyttelse, saaledes at Fraflytning skal finde Sted samtidig med Arbejdets Ophør.

9. Folkehøjskoler og Landbrugsskoler.

Ved Lov af 23. Maj 1902 (Nr. 88) er der givet Regler for Statstilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler, og Hovedreglen er her, at der af Statskassen kan ydes Understøttelse til Folkehøjskoler samt til den Undervisning i Landbrug og Havebrug, der meddeles i særlig dertil bestemte Fagskoler.

For at faa Understøttelse, skal en Skole være godkendt paa Finansloven efter Undersøgelse af Kultusministeriet, den skal have bestaaet i mindst 2 Aar og have haft mindst 10 betalende Aarselever aarlig. Skolerne

kan faa et fast aarligt Tilskud af 500 Kr. til hver og et yderligere Beløb, beregnet i Forhold til Skolernes Udgift i det forløbne Finansaar, dog ikke over 3000 Kr. til en enkelt Skole, og den hele Statsbevilling maa ikke overstige 140,000 Kr. Yderligere kan Staten bidrage indtil 10,000 Kr. aarligt til den for Folkehøj- og Landbrugsskoler fælles Understøttelseskasse.

Til Oprettelse af 2 nye Landbrugsskoler, 1 paa Øerne og 1 i Jylland, hvis Undervisning særlig er beregnet paa Husmandsbrugets og Landbrugets Bierhverv, er Ministeren bemyndiget til, indtil Udgangen af Finansaaret 1906—07, af Statskassen at tilstaa et Laan paa ikke over 60,000 Kr. til hver Skole paa Betingelse af, at der mindst til hver Skole ad anden Vej tilvejebringes 15,000 Kr. Statskassens Laan bliver paa 1. Prioritet og forrentes og afdrages med $2\frac{1}{4}$ pCt. halvaarlig, hvoraf $1\frac{3}{4}$ pCt. betragtes som Rente. Eventuelt kan der tilstaaes Afdragsfrihed i de første 5 Aar.

Til trængende Elever ved godkendte Skoler kan der tilskydes af Statskassen et aarligt Beløb, svarende til 20 Kr. maanedlig, for indtil Halvdelen af disse Skolers Aarselever, dog ikke over ialt 250,000 Kr. Til Tilsynet med disse Skoler er der bevilget 8000 Kr. aarlig.

10. Ændring i Alderdomsunderstøttelsen.

Der er ved Lov af 23. Maj 1902 (Nr. 91) foretaget følgende Ændringer i Loven af 9. April 1891 (Nr. 69) om Alderdomsunderstøttelse:

Den, der søger Alderdomsunderstøttelse, skal i de sidste 10 Aar, før Begæringen fremsættes, have haft fast Ophold her i Landet og i samme Tidsrum ikke have modtaget Fattighjælp eller er funden skyldig i Løsgængerier eller Betleri eller vitterlig har ført et Levned, der i det almindelige Omdømme vækker Forargelse (bevislig Drikfældighed, Erhverv ved Utugt eller lignende). Det nævnte Tidsrum kan dog under særlige Omstændigheder forkortes. Hjælp til Sygebehandling, herunder

Medicin og Hospitalsbehandling, Bandager og lignende regnes ikke som Fattighjælp.

Den ændrede Paragraf lød i sine Hovedtræk saaledes: Ansøgeren skal i de sidste 10 Aar, før Begæring fremsættes, have haft fast Bopæl her i Landet og i den Tid ikke modtaget Fattighjælp eller funden skyldig i Løsgængereri eller Betleri.

Til samme Lovs § 4 føjes følgende nye Stykke: »Indtægter saavel som Brug af det til Bolig fornødne Husrum, som Andrageren maatte have gennem privat Understøttelse indenfor en Værdi af tilsammen 100 Kr. aarlig, lades ude af Betragtning ved Bedømmelsen af Paagældendes Trang. Den kommunale Myndighed er derhos berettiget til, naar Forholdene tale derfor, at lade ude af Betragtning ved Bedømmelsen af Trangen, Indtægter, som Andrageren maatte have gennem Livrente, Legat, Pension eller lignende, ligesom ogsaa Brug af Bolig, forsaavidt Værdien heraf samt af den private Understøttelse, der maatte have, tilsammen ikke overstiger 100 Kr. aarlig.«

Til nævnte Lovs § 5, sidste Stykke, føjes følgende Punktum: »Forsaavidt der derved paaføres Kommunen Udgift, bliver denne at refundere efter Reglerne i §§ 7 og 9.«

Der indsættes en ny § 8 saalydende: »Den Alderdomsunderstøttelse, en Person har oppebaaret, kan af vedkommende Kommune fordres erstattet, saavel af ham selv i levende Live som i hans Dødsbo, naar det oplyses, at Paagældende i den af ham fremsatte Begæring om Alderdomsunderstøttelse har meddelt væsentlig urigtige Oplysninger om sine Indtægter eller sin Formue.«

Endelig affattes § 9, første Stykke, saaledes: »Af Kommunernes Udgifter ved Alderdomsunderstøttelsen tilskyder Statskassen Halvdelen.«

11. Skolebespisning.

Ved Lov af 23. Maj 1902 (Nr. 92) bestemmes, at hvor kvindeligt Husgerning er indført som Skolefag, kan

den lavede Mad, uden at betragtes som Fattighjælp, tildeles fattige Elever efter Kommunalbestyrelsens Skøn.

Ligeledes kan der ydes et Bidrag lig med det, der privat tilvejrbringes, til Foreninger, som i Maanederne December—Marts give vederlagsfri Bispising til Skolebørn fra uformuende Hjem i Kommunen. For højere Bidrag kræves for Landkommunerne Amdsraadets Samtykke.

12. Folkeskolen.

Ved Lov af 23. Maj 1902 (Nr. 95) fastsættes Tjenesteaalderen for Lærere og Lærerinder m. v., hvor en Biskole forandres til en Skole med faste Lærere.

13. Portotaxter.

Ved Lov af 23. Maj 1902 (Nr. 98) er Portotaxten forandret og delvis forhøjet, saa at den almindelige Brevporto indenfor Postdistriktet er forhøjet fra 4 til 5 Øre og udenfor Distriktet fra 8 til 10 Øre. Ogsaa for Penge- og Pakkeforsendelser ere Taxterne forandrede og som Regel forhøjede.

Hertil er der ved Anordning fra Indenrigsministeriet af 19. Septbr. 1902 knyttet overordentlig udførlige Bestemmelser om Posternes Benyttelse.

Ministerielle Bekendtgørelser m. v. i 1902.

---

1) Ved Bekendtgørelse af 4. Januar 1902 fra Indenrigsministeriet normeres Antallet af Sognekredse i hver Landstingskreds saaledes:

Der er ialt 1082 Sogneraadskredse mod 1080 i 1901. Fordelingen er følgende: i 2. Landstingskreds 146 Sognekredse (1901: 147), i 3. 125 (1901: 123), i 4. (Bornholm)

15, i 5. 65, i 6. 146, i 7. 118, i 8. 121, i 9. 156 (1901: 155), i 10. 101 og i 11. 89.

2.			Københavns Amt (Frederiksberg undtagen), Frederiksborg Amt (Frederiksværk undtagen) og Holbæk Amt;
3.	—	—	Sorø og Præstø Amter;
4.	—	—	Bornholms Amt;
5.	—	—	Maribo Amt;
6.	—	—	Odense og Svendborg Amter (Marstal undtagen);
7.	—	—	Hjørring og Aalborg Amter;
8.	—	—	Thisted Amt, af Viborg Amt Sallinglands fire Herreder og Fjends Herred og af Ringkøbing Amt: Skodborg, Vandfuld, Hjerm, Ginding og Ulfborg Herreder;
9.	—	—	Resten af Viborg Amt, Randers Amt og Aarhus Amtsraadskreds;
10.	—	—	Skanderborg Amtsraadskr., Vejle Amt og af Ribe Amt: Hjarup, Vandrup, Skanderup og Seest Kommuner;
11.	—	—	Resten af Ringkøbing og Ribe Amter.

2) Ved Bekendtgørelse fra Justitsministeriet af 11. Januar 1902 gives Regler for Attester til Brug ved danske Undersaatters Indgaaelse af Ægteskab i Tyskland, Brunsvig undtaget.

3) Ved Bekendtgørelse af 24. Januar 1902 gives nærmere Regler for, naar Ret til Lønning og til Pension indtræder og bortfalder for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen.

4) Ved Bekendtgørelser af 21. Februar og 15. Marts 1902 fra Kultusministeriet fastsættes henholdsvis Betalingen for uformuende Aandssvage (600 Kr. aarligt) og Reglerne for Ansøgningerne og disses Indsendelse med Hensyn til Statsbidrag.

5) Ved Bekendtgørelse af 1. Marts 1902 indskærpes Overholdelsen af Lovgivningens Forskrifter angaaende Brandpolitiet paa Landet under Hensyn til de i de senere Aar overhaandtagende Ildebrande, navnlig ved Børns Adgang til brandfarlige Genstande. For Overtrædelser vil der finde et skærpet Straffeansvar Sted.

6) Ved Bekendtgørelse fra Landbrugsministeriet af 6. Marts 1902 gives der Tillæg til Bekendtgørelse af 15. Juli 1901 angaaende Udførsel af Hornkvæg, Faar og Svin i slagtet Tilstand, navnlig med Hensyn til de autoriserede Dyrlæggers Attester.

7) Ved Bekendtgørelse fra Indenrigsministeriet af 12. Marts 1902 er der fra 1. April s. A. meddelt Forsikringsforeningen »Landkommunernes Ulykkesforsikring« Anerkendelse i Henseende til Overtagelse af det Arbejdsgivere paahvilende Ansvar.

8) Ved Bekendtgørelse fra Indenrigsministeriet af 12. April 1902 fastsættes Betaling til Kvarterværter for Indkvartering af det Personale, der i nævnte Aar udsendes af Generalstaben til topografiske Arbejder. For et møbleret Værelse til en Officer beregnes 66 Øre pr. Dag, Brænde og Lys 33 Øre og Bispising 2 Kr. For Meniges Kvarter beregnes 25 Øre, for Staldrum og Strøelse til 1 Hest 10 Øre pr. Dag. Brændsel til Madkogning er beregnet til 16 Øre og et Maaltid varm Mad til Underklasserne til 45 Øre uden Brød.

9) Ved Bekendtgørelse fra Justitsministeriet af 22. Maj 1902 er der truffet Bestemmelse om Uddannelse og Etablering af Sygeplejersker udenfor København.

Paa Finansloven for Aaret 1902—03 er der bevilget 10,000 Kr. til Uddannelse og Etablering af saadanne Sygeplejersker.

Tilskud kan kun ydes saadanne Foreninger, som selv antage Personer til Uddannelse som Sygeplejersker. Tilskudets Størrelse kan ikke overskride 400 Kr. for hver Sygeplejerske, med mindre Uddannelsen finder Sted under »Det røde Kors« i København, da det saa kan stige til 600 Kr. Betingelserne for Tilskudet ere dog, at der ad anden Vej i Købstæderne tilvejebringes 1½ Gange Statens Bidrag og i Landkommunerne mindst lige saa meget som Staten yder. Beløb, der ere tilsagte for flere Aar, kunne sammenlægges for at opfylde denne Betingelse.

Der kan endvidere gives et Statsbidrag af indtil 500 Kr. til Udgifter ved Hospital og Sygepleje for de Plejersker, der under Uddannelsen maatte blive syge.

10) Ved Bekendtgørelse fra Kultusministeriet af 28. Juni 1902 bestemmes med Hensyn til, hvorvidt Virksomheden som Pogelærerinder eller som Biskolelærere kan medtages ved Tjenestealderberegningen ved Overgang til et fast Embede.

Betingelsen er, at Overgangen fra Ansættelse i det midlertidige Embede til Ansættelse i det faste skal have fundet Sted umiddelbart i Forbindelse med, at Embedet skifter Karakter, samt at Tjenestetiden i det tidligere midlertidige Embede har haft en sammenhængende Varighed af mindst 4 Aar.

11) Ved Bekendtgørelse fra Justitsministeriet af 31. Juli 1902 udvides Instruxen for Jordemødre til at omfatte Anmeldelsespligt for Fødsler i Byerne.

12) Ved Bekendtgørelse fra Justitsministeriet af 18. August 1902 bestemmes, at efter at Reservefonden for Overformynderiets udenbys Afdeling har naaet den angaaende Forvaltningen af Umyndiges Midler normerede Størrelse, nedsættes den Afgift, der ifølge Bestemmelserne

skal indeholdes af hver Rigsdaler i hver Rentetermin, fra 1. Oktober 1902 til det Halve.

13) Ved Bekendtgørelse af 8. Novbr. 1902 fra Justitsministeriet indskræpes Skifteforvalternes Pligt til at føre Tilsyn med Umyndiggjortes Værger; disse bør særlig aflægge behørig dokumenteret Regnskab til Skifteforvalteren over deres Bestyrelse. Værgemaalsregnskaberne aflægges inden 1. Februar for det forløbne Kalenderaar. Ligeledes skulle Skifteforvalterne paase, at den Indbetaling i Overformynderiet, der skal finde Sted, ogsaa fuldbyrdes og det med selve de Aktiver, den Umyndige ejer, uden Ombytning, samt at Værgerne stadig indbetale i Overformynderiet de Beløb, de af den Umyndiges have til Raadighed over 200 Kr. Der gives derefter Regler for Værgesbeskikkelsen og for den Protokol over Værgemaal, Skifteforvalteren er pligtig at føre.

14) Ved Bekendtgørelse fra Justitsministeriet af 1. November 1902 forbydes det at benytte Personer under 16 Aar til selvstændig at passe følgende Arter ved mekanisk Kraft drevne Arbejdsmaskiner:

Kontinuerligt gaaende Presser og Standsemaskiner, hvor Arbejdsstykket føres til eller fra med Haanden i Blik- og Jernvarefabriker samt Skotøjsfabriker.

Roterende Korkknive i Korkskærerier og Proppefabriker. De forskellige Arter af roterende Save samt Baand- og Bloksave i Træbearbejdningsvirksomheder.

Maskiner med roterende Knive — de forskellige Arter af Høvle-, Afrette- og Fræsemaskiner — i Træbearbejdningsvirksomheder.

Kalendere til Glitning af Papir uden Selvfødning eller uden Sikkerhedlineal eller -valse i Papirfabriker og Bogtrykkerier.

Papirdelemaskiner i Papirfabriker og Bogbinderier.

Digelpresser, som ikke ere forsynede med Sikring for Haanden, i Bogtrykkerier.

Wulfer og Kartemaskiner i Textilfabriker, forsaavidt de ikke ere selvfødende.

Æskefyldemaskiner i Tændstikfabriker samt dertil hørende Aftagningsmaskiner.

Kødhakkemaskiner (Vuggeknive) i Pølse- og Farsefabriker.

Hakkelsemaskiner.

15) Ved Bekendtgørelse fra Justitsministeriet af 20. Decbr. 1902 gives Regler for Anmeldelse og Prøve af Automobiles, Registrering og Mærkning af Automobilevogne og for Kørebeviser for Automobilførere.

16) Ved Bekendtgørelser fra Indenrigsministeriet af 2. og 31. Januar, 1. Marts, 1. April, 1. Maj, 2. Juni, 2. Juli, 2. August, 1. og 30. September samt 1. November er der meddelt offentlig Anerkendelse af en stor Række Sygekasser omkring i Landet.

17) Ved Bekendtgørelse af 6. Decbr. 1902 fra Justitsministeriet bestemmes med Hensyn til Statens Sindsygeanstalter, at Udskrivning af Patienter, der ikke ere helbredede, kan finde Sted, naar vedkommende Forsøger nægter sit Samtykke til Patientens Overførelse til en af de Sindsygeanstalter, der af Justitsministeriet ere godkendte til saadanne Patienters Overflytning.

18) Ved Bekendtgørelser fra Justitsministeriet af 13. Januar, 28. Februar og 24. Juni er der vedtaget Bygningsreglementer for Taarnby Kommune i Københavns Amt, for Sundby og Nathanaels Sogne i Københavns Amt og for Herning i Ringkøbing Amt.

19) Ved Kundgørelser af 19. April, 3. Maj, 16. Maj og 25. September er der stadfæstet Tillæg til Statuter for Kreditforeninger for mindre Ejendomme paa Landet i Jylland, for Grundejere i Jylland og for mindre Ejendomme paa Landet i Østifterne.

20) Ved Bekendtgørelse fra Kultusministeriet af 16. April 1902 indlemmes Sundby og Nathanaels Sogne paa Amager, Brønshøj Sogn og »Valby Distriktet« i gejstlig Henseende i Staden København.

Ved Bekendtgørelse af 27. September 1902 fra Justitsministeriet henlægges nogle Distrikter fra Kronborg østre Birks Jurisdiktion til Frederiksborg Birks Jurisdiktion, nemlig Nøddebo Sogn og en Del af Esbønderup Sogn.

Ved Bekendtgørelse fra Kultusministeriet af 5. Decbr. 1902 adskilles i kirkelig Henseende Bogense Købstad fra Skovby Sogn, saa at de nu danne to selvstændige Sognekald for sig.

21) Ved Bekendtgørelser fra Justitsministeriet af 10. Februar, 24. September og 1. December 1902 om Hundeafgift bestemmes, at de for Købstæderne gældende Bestemmelser om Hundeafgiften fremtidig skulle være anvendelige henholdsvis paa Dragør Kommune, Vinderup Stationsby og Krstrup By i Randers Amt.

22) Ved Bekendtgørelse fra Justitsministeriet af 5. Juli 1902 er der vedtaget Ændringer i Vedtægten for den almindelige Brandforsikring for Landbygninger og i Tarifen for samme.

23) Der er i Aarets Løb stadfæstet Sundhedsvedtægter for følgende Landkommuner: Rørby og Nidløse i Holbæk Amt, Aalestrup Stationsby og Roslev Stationsby i Viborg Amt, Hylleholt Kommune i Præstø Amt, Nørre Lyndelse Kommune i Odense Amt, Anholt Kommune, Vordingborg Landsogn og Alminde, Dalby, Eltang—Sønder Vilstrup, Starup—Nebel, Sønder Bjært, Sønder Stenderup, Taps, Vejstrup, Viuf, Vonsild, Ødis og Harte—Bramdrup i Vejle Amt.

24) Der er i Aarets Løb sket Forandring i Fortegnelsen over Landeveje og Landevejsgader i Holbæk og Ringkøbing Amter.